

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2.
Četrt leta „ 1.

Pri oznanilih in tako tudi pri „poštnicah“ se plačuje za navadno tristoletno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 kra:
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večerke po prostori

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnah na Starom trgu in v Nanski ulici.

Dopisi naj se pošiljajo vredništvu naročnika na upravništvo „Soče“ v Hilarjanski tiskarni v Gorici.

Rokovi se ne vračajo; dopisi na za blagovno frankujejo. Delavcem in drugim neopredeljenim se naročnina sniža, ako se oglase pri upravništvu.

Vabilo na naročbo.

Leto 1890 poteka in novo leto 1891 stoji pred pragom. Z njim bode nastopila „Soča“ svoj 21. tečaj. Pri tej priliki vabimo svoje prijatelje in somišljenike, da se blagovolijo v obilnem številu naročiti na naš list.

„Soča“ ostane tudi za naprej to, kar je bila do zdaj, t. j. političen tednik, ki bode pod starim vodilom: „Vse za vero, dom, cesarja!“ v uvodnih člankih razpravljal dnevna politična in tudi druga vprašanja, ki v prvi vrsti zadevajo Slovence sploh in goriške Slovence posebej; vrh tega bode prinašali tudi vse imenitnejše dogodbe nam preljube Avstrije in celega obširnega sveta. Se ve, da tednik se skromnim, obsegom ne more zadostovati v toliki meri vsem velikim zahtevam, kakor se stavljajo dandanes političnemu dnevniku. Donašati hočemo tudi najnovejše novice od blizu in daleč; a da bode mogli to storiti, je treba, da nas podpirajo tudi naši somišljeniki in dopisovalci; vsaka notica nam bode dobro došla. Pri vsem, kar bode zapisali, hočemo gledati na to, da bi bilo slovenskemu narodu v duševni in gmotni blagor, v njegov razvoj, razcvit in prospeli.

Ker smo prepričani, da je le v slogi moč, zato se bode mo ogibali, kolikor se da, vseh preprirov, posebno pa hočemo skrbeti, da se osebni prepri ne vgnjezdijo tudi v naš list.

Svoje vabilo sklepamo z gorko zahvalo svojim dosedanjim naročnikom in sodelovalcem, ter jih ob ednem prosimo, da nam ostanejo tudi v prihodnjem letu zvesti in da nam pridobé še katerega naročnika.

One dosedanje naročnike, ki nam še kaj dolžujejo na naročnini tudi ob ednem prosimo, da svoj dolg poplačajo. Ker je letos „Hilarjanska tiskarna“ prevzela upravništvo „Soče“, se je morda, — kar se prav lahko

zgodí, — pri spejemu upravništva zgodila tudi kaka pomota, in da se je od katerega tirjala spet naročnina, katera je bila vže plačana, zato vsakega takega naročnika uljudno prosimo, da upravništvu tako pomoto naznani.

„Soča“ stane:

za celo leto gld. 4
za pol leta „ 2
za četrt leta „ 1

Naročnina se po najcenejši poti pošilja po poštinih nakazanicah pod naslovom: „Hilarjanska tiskarna v Gorici“.

Vredništvo in upravništvo „Soče“.

BOŽIČ.

Vsi krščanski narodi z vzvišenim ponosom praznujejo dan, ki jih spominja trenutka, ko je Božji Sin vstopil v človeško društvo, da bi s tem svojim ponižanjem povišal človeka in ga rešil večnega pogina. Ta praznik po pravici veže vsa krščanska ljudstva, naj si bojo med sabo katerega koli narodnega pokolenja in ktereakoli krščanskega verskega izpovedovanja; vsi v duhu romajo na kraj, kjer je pred 1890 leti jasno donel glas nebeških duhov: „Mir ljudem!“

Ta glas je bil izgovorjen za celo človeštvo in je veljal za vse ljudi, če tudi si je pozneje judovska lupina sama izbrala prokletstvo; a ono prokletstvo, ki je pri Judih zaradi nepremagane njih zagrizenosti od nekdanj prehajalo in še do današnjega dne prehaja od roda na rod, izgine pred očiščevalno vodo, vprvo vzeto iz Jordana, in izginilo bode od vsega človeštva, kadar pride čas, da bo dejansko en sam pastir, en hlev, ena čeda. Oni glas velja neomejen za vse čase, in torej tudi za sedaj. „Mir ljudem!“

Ko človek iz srca rad ponavlja oni veseli

glas in bi zadovoljen bil, da bi oni glas ne donel le iz vsake pernatice in iglaste vej, ampak iz vsakega žitja na svetu, ne more si kaj, če mora priznati žalostno resnico, da naravna sebičnost in zavist in hudobija do sedaj še niso bile premagane, če tudi poblašilne namere krščanstva, izrečene v prej imenovanih besedah, ne prenehoma delajo na to, da bi postala srečna vsa ljudstva in srečen vsak človek.

Omenjena sebičnost in zavist in hudobija je pa provzročila med drugim hudim tudi narodne prepire. Želja, veljati več, ko enaki ljudje druge narodnosti, volja, pridobiti si pod imenom narodnosti nezasluzene dobljke na eni strani, — in odpor proti rečenim težnjam na drugi strani — delata vedno nemir med obema stranima; in vendar tudi tema strankama, ki se nahajata v ljutem prepiru, veljajo besede angelov: „Mir ljudem!“

Ljuti prepri, ki iz rečenega vzroka visoko vzdiga svojo kačjo glavo in odpira svoja usta, da se strupenim svojim dihom in lažnjivim jezikom plaši že tako nesrečne narode in maše najizvrstnejše ljudi, nahaja posnemačev že med otroci istega naroda: razdvajajo in cepijo se narodove moči, da stranka stranko sumiči, grdi obrekuje, in ni lahko mogoče najti resnice med tako obilnimi napadi in sledečim jim odčitavanjem napadov. Ne dolžimo nikogar ničesar, ali to bo narod prej ali slej spoznal, da tako ne gre. Saj pač lahko vsakdo spozna, da ni prav te rušiti, kar je pod dolgih in trudapolnih del in kar je kot pravo in dobro spoznano; ker bo drugače narod moral prepoznati okusiti grenki sad spoznanja. Zaradi tega vabimo tudi narod slovenski k previdnosti in svarimo ga, naj ne podpira nikdar nepremišljenih preprirov, ker nikdo za časa preprirov ne trpi bolj, ko k preprirom nepremišljeno zapeljani narod sam. Resnica je sicer, da v boju se urijo moči, a nič manj re-

LISTEK.

Črtice o potovanji v sv. deželo.

(Dalje.)

Jeruzalem je prav orientalsko mesto. Ulice so ozke, gorate, strme, voglate, prav slabe in imajo slab tlak. Veliko temnih lop in obokov, grdi, neprijetnih in vmazanih ulic. Hiše imajo lepše v Gr-garju. Da si so ulice večinoma čez in čez z umazanim platnom in cunjami pokrite, po tleh je tako nesnažno, gnojno in blatno, da je groza; ako si še poleg misliš, da po takih ulicah, ki nimajo ne mize, ne stola obdujejo . . . ! Le na tleh čepijo ter razvržejo šaro na spodaj po tleh, bodisi blago, kruh ali meso. Večina ulic je takih Bazarjev, pri katerih leži lepo število psov brez gospodarja, misli bi človek da so čuvalci trgovski. Nikar ne; ampak ti psi se uležajo, kamor jim je ljubo; odgnati jih se pa nihče ne upa. To je kinč in lepota današnjega modernega Jeruzalema! To je njegova obli! Prav je zdihoval prerok Jeremija, ko je vprašal rekoč:

„Je li to mesto, od katerega je konec največje lepote in radosti vesolnega sveta?“

Vtis pri pogledu na mesta s tolikimi stolpi na Davidovem poslopju; s toliko visokimi minoreti in resnimi kupelji, kateri kinčajo toliko baziliko sv. groba, kolikor omarjevo mošejo; na Sijonu nakopičene hiše človeku vsiljujejo neko otožnost.

Tak je Jeruzalem, od katerega pravi tradicija, da je bilo ustanovljeno 2000 let pred Kristusom po Melhizedeku, ki je bil duhoven in kralj ob enem. Najprvo so ga Salem ali Solma imenovali. Malo po dozidani so ga napadli Jabuseji, ki so po rodu bili Kananiti. Oni so si sezidali nek grad na gori Sion in sicer v čast njihovega začetnika Jebusa.

L. 1045 pred Kristusom se Davidu posreči Izraelce premagati in se trdnjave Jebus polastiti. Odslej so jo vedno imenovali Davidovo trdnjavo ali Davidovo mesto. In v resnici David si je dal stalno poslopje in goro skupaj obzidati.

Mesto Jeruzalem se je po Salamonu vzdignilo v veličastvo in zaradi bogastva je postalo središče vseh mest in vrhunec azijske kulture. Po smrti Davida in Salomona se je cela dežela v dva dela razdelila. Salamonov sin Roboam je edini dve družini ohranil. Dve družini sti še ostali zvesti. t. j. Benjamin in Juda, odslej je vedna vojska v deželi bila, mesto je bilo večkrat razdijano, prebivalci

čestokrat v sužnost odpeljani. Srečni so bili le toliko časa, dokler so Boga zvesti in pokorni bili.

Sé solzami je Kristus prerokoval razdijanje mesta, njih družin in imetja in posestva zato, ker niso poslušali njegovega glasu, njegovih naukov in blagovolnih vabil. Pride čas, je rekel on, da te bodo obdajali in razdijali, tako, da ne ostane kamen na kamnu. V nezapopadljivi trdnosti in slepoti so judje otrpeli prezirali, kako so jim poslanci božji jasno oznanovali božjega kralja, ki jih je povzdiguil v veliko ljudstvo (božje). Za vse to se niso zmenili, otrpeli so ostali in zavrgli božje vabila in opominovanja, namreč so vpili v groznem oslepljenju in so izklicali enoglasno rimskega paganskega cesarja kot svojega edinega gospoda in vladarja, in so nedolžno in presveto krv svojega pravega nebeskega kralja, na se in na svoje otroke klicali; glejte razmere, ki se se dandanes nahajajo, so strašilo za podložne, ki zametujejo jim in nebes od Boga odločene naprej postavljene vodnike, ki jim pot kažejo ter nameravajo jih srednje storiti in si to prizadevajo. Judom se je huda godila Grozanske nesreče so jih ena za drugo zavalale Bile so jim tudi prerokovane. Prerok jim je prerokoval rekoč: Ljudstvo bode se svojim kraljem prišlo ter mesto razdijalo in svetišče oskrunilo in po razdijanju ne bode konca vojskovanja. Nehale

niče ni, da v boju se vničujejo na obeh straneh najboljši moči, kar je narodu v kvar, večkrat celo v sramoto. Zaradi tega voščimo ne le zasebnikom, družinam in občinam in vsem, ki žive med nami in narodom našim; ampak celemu svojemu narodu slovenskemu v prvi vrsti želimo in voščimo, kar je iznad borne štalice v Betlehemu pred devetnajstimi stoletji donelo in se glasilo v besedah: „Mir ljudem!“

Razmere na Češkem.

Kdor pazno notri vspehe mladočeske stranke, pripoznati mora, da si morajo Mladočehi večinoma pripisati vspehe grofu Taaffeju in njegovi politiki. Mladočehi bi ne bili nikdar pridobili toliko vpljiva, ko bi bili na Dunaju poslušali češke zahteve po enakopravnosti.

Skoro polstoletja sta bila dr. Rieger in češki narod tako rekoč en pojem. Ko je dr. Rieger, začetkoma podpiraje, pozneje posnemaje Palackya, pričel svoje delovanje, ni bilo skoraj češkega naroda. V zlati Pragi so gospodovali Nemci. Češka bila je tlačena in pobita; Nemec se je šopiril na pemske zemlji. Treba je bilo oživiti v zapuščenem češkem narodu češko zavest, zaupanje v samega sebe. Treba je bilo Čehe opomniti na slavno preteklost naroda in jih vzbuditi za jednako prihodnost. Narodna ideja morala je postati geslo takratnemu gibanju na Češkem.

To vse je dobro razvidel dr. Rieger. Z mladeniškim navdušenjem je prejel mladi rodoljub za zastavo narodne ideje in jo nosil s seboj svojo moško delatnostjo od zmage do zmage. Pod njegovim vodstvom je postal češki narod sam svoj na lastni zemlji.

Brez političnih napak pa ne poznamo skoro nobenega javno delujočih mož. Politika tirja od svojih zastopnikov ročnih, urnih sklepov, kjer ni časa stati in premišljevati. V politiki treba ozirati na vse strani. Ni torej čuda, da tudi dr. Rieger ni računil vselej z najvažnejšim faktorjem: „da narodna ideja mora biti podrejena višim idejam.“

Ko se je namreč povzpela češki narod do zavesti, tedaj so se tudi pri njem, kakor pri vsakem narodu, pokazala nasprotna načela med posamesnimi možmi. Pokazala so se načela liberalna, popolnoma nasprotna načelom konservativnim; načela brezverska proti načelom pozitivno verskim. Dr. Rieger, mesto da bi bil organizoval za časa, ko so se začeli duhovi ločiti, strogo konservativno stranko, stojič tudi v javnem življenju na podlagi pozitivne vere, poskušal je ustreči popolnoma nasprotnim si načelom, češ, naj stranke družijo narodna ideja.

Mesto pa, da bi narodna ideja stranke nasprotnih si načel družila, vodila jih je k razpadu, kar je napotilo neodločno politiko grofa Taaffeja, da se na zahteve dr. Riegerja ni več popolnoma oziral. To je dalo Mladočehom pogum; to je tudi vzrok, da so se nekateri odlični dosedanjí staročeski poslanci svoji stranki izneverili, ter se mladočeski stranki približujejo ali vže k nji pristopajo, n. pr. starosta čeških poslancev dr. Trojan, za njim Adamek, Hajek in Vesely.

bodo daritve in klavščine. V tempeljnu ne bode kot razdjanje in gorje, to bode trajalo do konca.

To prerokovanje se je uresničilo. Rimski oblastniki so Jude grozansko tlačili. Judom je bila to zaslužena kazen, kajti oni so postajali v verskih dolžnostih zmiraj nemarnejši, enostranski: V drugih svetnih in političnih rečeh so se puntali in prizadevali vedno neodvisnejši biti. Božjih prerokov niso hoteli vbogati, padli so v roke krivim mesijam, ki so jih sleparili in zapeljavali. Izveličar je sicer opominjeval in svaril Jude, ali oni mu niso verovali. Popolnoma so se krivim prerokom izročili vkljub temu, da jih je pravi Mesija iskal z nebrojnimi čudeži. Vkljub njegovemu svetemu življenju in svetosti njegovih nauk ga niso hoteli spoznati.

Nebrojna množica razbojnikov in hudodelnikov se je po deželi klatila ter grozo in strah množila. Bili so tedaj primorani judje braniti se z vojsko zoper okrutnost Rimljanov. Sledilo je ono grozansko razdjanje, v katero so se svojeglavni judje pogreznili. Godilo se je to vže leta 66 po Kr.

J. Kr. ni le razdjanje mesta prerokoval, ampak tudi na znamenja opozarjal, ki se bodo pred tako grozansko nesrečo godila, ki bodo predpodoobe veliko hujših znamenj, ktera se bodo pred koncem sveta vidila.

(Dalje prih.)

Profesor Tilser, kot vodja mladočeske stranke, izjavil je, da sta se Mladočehom pridružila tudi vseučilišna profesorja dr. Masaryk in dr. Kaizl. Pogajanje z njima je pokazalo, da bode z vstopom realistov svobodomiselná stranka na Češkem mnogo pridobila. Ta stranka je popolnoma brezversko-liberalna, po besedah „N. L.“: „stranka nihilistov.“

Zastopniki treh strank: Škardove, kateri pripadajo izneverjeni Staročehi, stranke mladočeske ino realistične so si izvolili dr. Černeja, profesorja Masaryka in Tilserja kot zastopnike vseh treh strank v odbor, da sestavi splošni program, kateri bi ugaljal vsem trem strankam in bi bil skupni program češke liberalne stranke, ki gotovo ne obesa nič dobrega katoliški češki zemlji.

Mladočeski klub v državnem zboru šteje že zdaj 17 poslancev. Vsled takih nepričakovanih vspehov liberalna stranka na Češkem kar besni. „Narodni Listy“ v svoji razdivjenosti že naravnost kričijo staročeski stranki: Umakni se, stopi s pota, ti, gnilobi izročeni mrlič! — Podoba dr. Riegrovo, ki je krasila javne dvorane po Češkem, jemljejo zdaj Mladočehi iz okvirjev; prazne okvirje obešajo na steno ter na bel papir v sredi zapisujejo: „Tu je bila podoba bilšega vodja češkega naroda, doktorja Riegra!“

Užaljeni nad tako nečuvno nehvaležnostjo reči moramo, da narod, ki s svojimi najzaslužnejšimi možmi tako pometa, mora biti kaznovan. Narod, ki svojih zaslužnih mož ne časti, ni vreden, da jih ima; tak narod v kazni zasluži, da mu ukazujejo politični kričači, ki imajo svojo narodnost za molžno kravo.

Dopisi.

Iz Gorice 20. decembra. — Zima je hudo pritiskala tudi pri nas in človeku se smilijo stuljeni reveži, ki se včasih pokažejo iz slabo ogretyh kvartirjev (stanovanj). Gotovo je to žalostna prikazen, ki se v vsakem mestu vidi, in je še žalostnejša, če se pomisli, da naše lepo mesto, ki bi lahko cvetelo, od dne do dne bolj propada, in da pri nas revno ljudstvo ne dobiva onih zaslužkov, kakoršne je dobivalo nekda, ko je bilo naše mesto po vsej omikani Evropi zaslovelo kot južno in gorko podnebno zdravilišče. Tedaj je bilo viditi v Gorici vsa drugo življenje: obrazi srečnih bogatinov, ki so prišli k nam, da uidejo severnim mrazom; kočije, v katerih so se vozili imoviti bolniki, da si olajšajo svoje tužno življenje; veselo drdranje voz fiakarjev (provožčkov), ki so se bili namnožili in so veselo vspevali, kakor gobe v jesensken vramenu; polne palače gospode in strežajev pa strežajk; veselo gibanje in pokanje rokodelcev, ki so dobivali od vseh strani mnogo in lepih naročil ter so bili za svoje izdelke dobro in pošteno plačani; veselo donenje mestne in vojaške glasbe; povsod je bila viditi zadovoljnost. In zdaj?

Molčati moramo Goričani, ker sedanjega stanja smo sami krivi, kajti predobro nam je šlo, ponosni smo postali na lep svoj kraj, prevzei smo se, in... Naše gledišče zna več, in eni noč nam je odpodila ptujce, ki pri nas niso našli zaželenega miru in ne upajo več, da jim ga naše mesto more kdaj dati.

Vendar vse se da popraviti, le dobro volje je treba. Jaz ne bi svetoval našim Goričanom družega, kakor: REVERTERE! (Spreobrni se!) Tako jaz stvar spoznavam, in če smo že od začetka bili slabi, svetujem: POSTRGAJTE STARI KVAS!

S Kanalskega, 19. decembra. Pred kratkim sem vam poročal, da se po Doblarju in po Ručah klatijo tatje, ki se že marsikatero hišo obiskali in že marsikomu kaj odnesli. Ti nepovabljeni gostje niso bili kaj zbireni, ampak odnesli so, kar jim je pod roke prišlo. Žandarmerija je bila prav pridna in jih je kaj skrbno zalezovala. Kakor slišim, se je žandarmeriji v Tolminu posrečilo zasačiti enega. Doma je iz Loma. Da fant že prej ni bil kaj vreden, se spozna iz tega, ker je bil pod policijskim nadzorstvom. Imel je gotovo še druge pomagace. — No, letos bomo imeli, ako bo potrjen sklep deželnega zbora, davek tudi od žganja. Ker je bila letos v naši deželi gledé množine tako slaba vinska letina in ker je cena vinu tako visoka, zato bi se žganjipilstvo še bolj množilo posebno pa med mladino. Ali bo novi davek kaj pomagal in zabranjeval žganjepitje, zelo dvomim, ker so se nekateri že preveč zganju udali, ki pa vedno še druge za seboj vlečejo. Nasledek tega bodo spet ponočni prepiri, kregi, kletvine, pretepi in še kaj drugega. Naša županstva so dobila, kakor slišim, pred kratkim neko peticijo v podpis. Peticija meri na to, da bi visoka vlada podpirala zgradbo železnice čez Čepovan in Tribuše in potem na Gorenjsko. Kanalski dolini bi v gmošnem oziru ta železnica nič ne hašnila, zato tudi županstva, kar jih je na Kanalskem, take peticije tudi ne morejo podpirati in

podpisati. Mi smo bili vedno za Pradelsko železnico; če pa merodajni krogi iz kateregakoli vzroka nočejo, da bi šla železnica po celi šoški dolini in čez Predel do Terviža, naj bi se zgradila po Šoški dolini vsaj do sv. Lucije in od tod po Bači na Gorenjsko. Pa kaj sploh pišem o železnici, saj že naprej vem, da je ne dobimo ne mi, ne Čepovanci. Preden j sklenem, voščim še vsem čitateljem „Soče“ vesele praznike in srečno novo leto. Bog daj!

Iz tolminskih hribov 15. decembra. — Strašen požar, ki je na Ljubinju uničil toliko poslopji, mi vsiljuje pero v roko, da v Vašem cenjenem listu pregovorim nekoliko besed do naših kmetov. Znano je namreč vsem, da je našemu kmetu še v dobrih letinah težko izhajati, ker naše potrebe so posebno zaradi težkih davkov le prevelike. Kako pa so naša reva in težave še le tedaj velike, kadar naše poljske pridelke uniči suša, ali nas obišče Bog z boleznijo živine? Kmet, najsi le bo močan, opeša hudo, če po živinski kugi zgubi le nekoliko repov. Kako hudo pa je tedaj, če rudeči petelin poje na strehah cele vasi, in še posebno v času, kadar so vsi pridelki spravljeni na dom!

Nisem zastopnik nobenega zavarovalnega društva, ali mislim, da je primerno opominjati svoje hribovce, naj ne zamudijo varovati različno predmete svojega premoženja p. k. katero dobrem zavarovalnem društvu, in menim, da ne le posestniki hiš zamorejo svoja pohištva zavarovati, ampak da tudi drugi ljudje, ki morejo kako nesrečo trpeti na svojem premoženju, zamorejo to premoženje, naj si bode že živina, pohištvo ali kaj drugega, zavarovati in so previdni, če to imetje zavarujejo. Zavarovalnih društev je veliko, in tudi veliko prav dobrih, ali tudi tukaj moramo svoje ljudi opozoriti, da „Slavija“ je tako društvo, ker pri vsaki nesreči točno preračuni in izplača škodo.

Ravno tako zanesljivo je pa tudi zavarovalno društvo „unio catholica“.

Politični pregled.

Notranje dežale.

Češka deželna razstava je dejansko in financijelno popolnoma zagotovljena. Poročilo razstavnega odbora naznanja, da je knez Clary podaril 2000 gld. za ta namen. Razstave se vdeležijo tudi iz liberškega okraja.

Galicija. „Pol. Corr.“ poroča iz Lvo-va, da aporazumljenje na podlagi izjave Mladorusinov v gališkem deželnem zboru dobro napreduje v smislu priporočila rusinskih škofov. K naučnemu ministru in k poljskemu ministru se je podala deputacija poljskih državnih poslancev pod vodstvom kneza Czartoryskega s prošnjo, da se čim preje ustanovi na lvovskem vseučilišču medicinski oddelek.

Dolenjeavstrijsko. Dne 17. t. m. so razpravljali v deželnem zboru dolenjeavstrijskem predlog, da se nakloni nemškemu „šulver-einu“ podpora 2000 gld. Antisemitje so bili nasproti; zlasti poslanec Schneider je povdarjal, da je to društvo nemško-židovsko društvo, a da so židje Nemcem bolj nevarni, kakor Slovani. Boriti se je treba proti židom, ki nočejo delati, ne pa proti Slovanom, ki so delaven narod. „Šulver-ein“ pridružuje otroke delalcev v zavarovalnišči, da bi njih stariši morali dlje časa delati po židovskih tovarnah. — V Hernalsu je bilo okrajno zastopstvo razpuščeno, ker so hoteli še pred zedinjenjem z Dunajem vzeti na posodo 150.000 gld., češ, vsaj jih bo Veliki Dunaj povračeval. — V mestnem zboru dunajskem bila je dne 18. t. m. volitev dveh županov-namestnikov na dnevnem redu. Ker je v zboru nad eno tretjino zastopnikov združenih kristijanov, zahtevali so ti, da s eden namestnikov voli iz njih srede. Liberalci temu niso hotli pritrditi, zato pa antisemiti niso prišli k seji. Postavno število (80) zastopnikov ni bilo nivo-zo, zato niso mogli izvršiti volitve. — Poslanec Saess je stavil v deželni zbornici predlog, da se o priliki razširjenja dunajskega mesta za Dolenjeavstrijsko ustanovi na Dunaji višja dekliška šola, kjer bi vzgojevali blagoravno ženstvo. Da je namen brezverske šole poprej dosežen, treba tudi ženstvo vzgojevati v tem

smislu, in pri tem so framasonski „bratje“ jako marljivi.

Novi dalmatinski namestnik proti uradnikom. V Zadru bivajoči Italijani so dne 30. novembra napravili veliko demonstracijo proti Klaičevemu predlogu, da naj se zadrške srednje šole pohrvatijo. Teh demonstracij so se vdeležili tudi mnogi italijanski uradniki, in zato jih, seveda, posebno povzdiguje italijanski zagrizeni list „Dalmata“. — Po naročilu cesarskega namestnika so pa vdobili vsi uradniki, ki so se vdeležili demonstracij strog ukor zaradi svojega izzivajočega postopanja.

Ogersko. Nepričakovano in proti volji škotov je objavil ogerski časnik „Magyar Allam“ dve pismi kardinala Rampolle, papeževega tajnika, na kardinala Simorja glede matrik. Poznati je iz teh pisem, da je papež po dogovoru z kardinalom določil, da ni dovoljeno katoliškim duhovnikom iz mešanih zakonov krščenih otrok naznaniti drugoverskim duhovnikom in da škofje ne morejo dovoliti mešanih zakonov. Papež vnovič obsodi državni zakon o mešanih zakonih, ter izraža željo, da se razporna zadeva mirnim potom poravna.

Vnanje države.

Nemčija. Nemška cesarica je dne 17. t. m. zvečer srečno porodila šestega princa. — V Magunciji so imeli dne 14. t. m. hesijski katoliki shod, katerega se je vdeležilo do 10.000 oseb. Med drugimi resolucijami so sprejeli tudi to-le: „Neznosno mora biti za nas katolike, da so v Nemčiji pripuščeni redovi odvisni od milosti in nemilosti posvetnih oblastev. ... Hesijski katoliki morajo zahtevati od svoje pravične vlade, da prične v svoji deželi izboljšanje redovniške postave“. — Nemški katoliki se veliko prizadevajo, da odvrnejo od Nemčije veliko nevarnost, katera jej preti od socijalnih demokratov.

Srbija. Srbska vlada bo neki uradnim potom prosila kraljico Natalijo, naj opusti v prihodnje vsak korak, ki bi vtegnil žaliti vladarske ali državne interese. To menda vsled tega, ker je kraljica nameravala doseči pravnim putem, da se jej prizna pravica občevarja s svojim sinom, kraljem Aleksandrom I.

Francija. V francoski zbornici je interpeloval zmerni republikanec Després o bolnišnicah, ter zahteval, da dobe redovnice zopet oskrbovanje bolnikov po francoskih bolnišnicah. — A minister notranjih zadev je zagovarjal sedanje upravo imenovanih zavodov, v katerih imajo nadzorovanje in oskrbovanje bolnikov posvetni ljudje v rokah. — V revinskih livrnah so začeli štrajkati. Več delalcev so že zaprli.

Italija. V volilnem odseku se je predložil dne 15. t. m. predlog, naj se ovrže volitev tržaškega žida Barzilaj-ja. Ta predlog je bil osnovan na okoliščino, da se je Barzilaj izdal v Avstriji za Italijana in se tako odtegnil vojaški službi; v Italiji pa se s tem vbrnil vojaščini, da se je izdal za avstrijskega podanika. — V italijanskem državnem zboru so napadali radikali Imbriani, Turchi in Barzilaj pri adresni debati vladno politiko, vzlasti pa trodržavno zvezo. Crispi je zavračal njihove napade. Z ozirom na trodržavno zvezo je rekel, da ima vlada trdno voljo ostati zvesta svojim zaveznikom, ker nimajo ofenzivnega značaja in ker so zabranili, da se z druge strani ni postopalo ofenzivno proti Italiji... Kar se tiče garancijske postave, zagotovljeno je z njo izvrševanje papeževe duhovne oblasti. Vrhovni poglavar v Italiji je le eden, kralj Humbert.

Anglija. Mnogo podružnic narodne zveze se je izrazilo proti Parnellu. Posebno zanimanje vzbuja volitev v Kilkenny-u. Katoliški škof vseryiski, v čegar škofijo spada Kilkenny, je izdal ostro izjavo proti Parnellu. Parnell se izraža v svojih govorih jako nedostojno proti svojim nekdanjim tovaršem; imenuje jih: „bore

potepuhe“, „bore izvržek“, „strahopetno četo“ i. t. d. Kakor je viditi, vodijo sedaj imenovane irskega državnika le slepe strasti in ne več trezno domoljubje. In nesrečen je narod, katerega hočejo voditi taki možje.

Domače vesti.

Zaradi praznikov izdali smo list že danes.

Sv. misijon, katerega sta vodila v Podgori 66. Doljak in Tomazetič pretečeni teden, in katerega se je ljudstvo ne le samo iz domače vasi temveč tudi iz sosesčine obilno udeleževalo, sklenil se je v navzočnosti prevzvišenega knez nadškofa dne 21. t. m. — Več o tem objavimo v prihodnji številki.

Mestno starešinstvo je imelo v saboto ob 5. uri zvečer javno sejo. Na predlog g. župana ostane staro pokopališče odprto še do konca marca 1891. S tem je dana prilika, da še marsikateri zamore dati prenesti ostanke in spominke dragih ranjkih iz starega na novo pokopališče, kakor se je to zgodilo dne 16. t. m. z zemskimi ostanki bratov dr. Ivana in Simona Hrast, katera zdaj počivata v eni krati na novem pokopališču na oddelku obhajenemu za duhovnike. — V isti seji poroč. g. župan, da so načrti za kapelo na novem pokopališču razgrnjeni pri municipiju. G. župan javlja tudi, da so goriški trgovci z jestvinami vročili 487 gld. v korist vbožcem, namesto da bi dajali svojim odjemnikom za božične praznike mandolata ali drugih darov. — Nekoliko bolj živahen razgovor vnel se je v mestni dvorani, ko je g. župan naznanil, da se dá zopet v zakup mestno zemljišče pri „casa rossa“. G. svetovalec Jacobi je s tehničnimi razlogi zahteval, da naj se to zemljišče vposobi za seneni trg, kjer naj se postavi javna tehnična in oskrbi tudi nekoliko podstrešja v brambo za seno na vohel v slučaju dežja. Ker g. župan pripominja, da se da omenjena zakupna pogodba vsaki čas razveljaviti, sprejme se njegov predlog; predlog g. Jacobi-a se pa izroči dotičnim odsekovcem v proučenje in poročilo.

Mestni zastop odposlal je bil dr. Fratrieh a v Berolin, da se priuči novemu načinu, izumljenemu po dr. Koch-u, za zdravljenje tuberkuloznih bolnikov. Vrnili se iz Berolina napravil je dne 22. t. m. v tukajšnji bolnišnici prvi poskus cepljenja. — Izumitelj novega zdravljenja pritožil se je po časnikih, da so njegovi pomagalo pred časom objavili novo iznajdbo, in prej ko ne, umirali bodo jetični v kljub dr. Koch-ove iznajdbe, kadar jim Gospod poreče: „Še danes....“

Pod naslovom — „Znani hujskač“ napoveduje „Nova Soča“ gospodu, ki dela suknu, s katerim pokriva svoj hrbet, ki je položil že zopet svoje kukavičje jajce v predale naše „Stare“, kamor jih poklada že leto dni, da bi pred vsem svotom z novim natočevanjem dokazal, da njemu je osma zapoved božja: „Ne priuči po krivem zoper svojega bližnjega“ toliko vredna, kot lanski sneg — odgovor g. Gradenskega (vsem znanega našega d. g. dopisnika). Za danes ne rečemo drugega, kakor: kadar nekaterim gospodom izmanjka stvaren odgovor, nadomestijo si ga z „lažnik in obrekovalce“ (— z milejšimi besedami ga ne moremo imenovati —)

Dva požara, enega v Čiginju dne 8. t. m. in drugega dne 12. t. m. v Čepovanu naznanja „N. S.“ v št. 51. — Hranimo nekatera pisma, v katerih se nam očita: zakaj pa „Soča“ tega ni sporočila. Odgovor vsem h kratu: zakaj pa tega ne naznanite?

Božičnica, ki se je dne 21. tekočega decembra vršila v dvorani goriške čitalnice po naznanjenem sporedu, je prav sijajno izpadla. — Občinstva je bilo toliko, kakor še nikoli prej ne, ki je prav za prav le sesalo veselje, koje je bilo v prvi vrsti namenjeno nježni mladini, in čul sem marsikterega otroka, ki ne obično več šol v ulici sv. Klare, tožiti, da mu je žal, da se ne more več dejansko vdeležiti take lepe veselice.

Spored se je lepo izvrševal, in še navadno nezadovoljen človek mora prirediti, da so tako mladi otroci prav veliko storili, posebno, če se pomisli, da je tvarina bila obširna, nekteri komadi precej dolgi. Pohvala toraj otrokom, čast pa spretnim učiteljicam, ki so nam prav lep popoldan priredile.

Nočemo dalje govoriti o božičnici sami, ki je pokazala, da Slovenci zamoremo veliko; nočemo tudi omenjati, da za nas bi bilo jako primerno, če bi se moglo doseči, da bi našo domačo „jačlico“ razveseljevala naše otroke, kar bi se pač tudi dosreglo, če bi nobena predstava, ki se daje na čitalničnem odru, ne žalila nobenega, in bi se slednjič naši Slovenci mogli sporazumeti med sabo.

Samomor. Dne 22. t. m. vsmrtil se je 36-38 letni kupčijski agent. Podrobnosti samomora nas je sram javiti.

Razne vesti.

Vseučilišče v Rimu so pred časom zaprli, ker se je vlada baia izgradov pri obletnici smrti Oberdanka.

Na interpelacijo Hookovo zaradi slovenskega predavanja v Celovcu je odgovoril poljedelski minister, da se je to predavanje vršilo na izrečno željo katoliško-političnega društva, ki je zato prosilo brzojavnim potom dovoljenja ministra. — Da je več kot tretjini Slovencev na Koroškem minister dovolil v slovenski občini predavanje v slovenskem jeziku, — zato se mora še le opravičiti.

Slovenci na Koroškem. „Kärntner Volksbl.“ piše mej drugiu: Dr. Adolf Ficker piše leta 1869 v 16. letniku „Mittheilungen aus dem Gebiete der Statistik“, da je bilo po uradnih poročilih l. 1857 na Koroškem 71.4 0/0 Nemcev in le 28.6 0/0 Slovencev; v Celovcu pa je živelo 36.8 % Nemcev in 53.7 % Slovencev. Na podlagi občevalnega jezika pa je zadnje ljudsko štetje leta 1880 izkazalo 70.22 % Nemcev in 28.72 % Slovencev, v mestu Celovcu pa skoraj 100 % Nemcev. Potemtakem se je število Slovencev na deželi za dober odstotek pomnožilo, v Celovcu pa so — zmrznili. Kje tiči vzrok? Imena trgovcev in obrtnikov govore, da v Celovcu slovenska narodnost ni še izumrla, pač pa zadremala.

Gospodarstvo na tržaškem magistratu. „Edinost“ piše: Ze dvakrat se je razpisala javna dražba za oddajo dela nove vojašnice za c. kr. brambovce v Rocolu, a nihče se ni oglašil. Klona cena je 98.000 gld., v istini pa se je dovolilo 99.000 gld. Sedaj bode magistrat prisiljen delo oddati posebnim podjetnikom pod svojim nadzorstvom. To pa se dela le na videz. Razpiše se dražba; ker pa se nikdo ne oglasi, odda se delo kakemu ljubljencu. Tudi z zidanjem vojašnice je enako. Če se prekorati proračunjena svota, najde primanjkljaj varno zavetišče v izrednih troških. Vsa stavba nove brambovske vojašnice z dobavo vode bode stala do 200.000 gld., akoravno bi se bila lepša in primernejša vojašnica zgradila za 140.000 gld. na zemljišču g. Vidica pri sv. Ivanu. Vzrok pa je ta, da je bil dražji prostor lastnina d' Angelija. — Ne samo v Trstu, tudi drugod roka roko umiva in se sestavljajo izredni troški. Sapienti sat!

Ungarische Post pojasnjuje po kardinalu Simoru, da sta mogla priti v javnost ona dva v „Magyar Allamu“ natisnena lista kardinala Rampolle o vprašanji inoverskih krstov le vsled nemoljivosti ali na kak drug nepošten način, ker je bila škofovska konferenca na predlog Simorov sklenila tajnost o pismih. Kardinala je močno vzzemirilo, ko sta se lista objavila. „Magyar Allam“ ni skazal s tem katoliški stvari nikake usluge, marveč le škodo.

Načelnništvo češke akademije pri cesarju. Predsednik Hlavka z dvornima svetnikoma Rando in Koristkom, s profesorji Kvičalo in Studniškim, poklonil se je dne 18. decembra cesarju ter se mu zahvalil za ustanovitev akademije in za imenovanje členov in za dovoljenje dotacije. Cesar je izrazil svoje veselje, da se je ustanovila češka akademija, ter izjavil svoje prepričanje, da bo veliko pripomogla v razvoju vednosti in umetnosti.

Modra naredba. Višja gimnazija je po navetu sedanjega gosp. ravnatelja sklenila, da hoče po vsaki mesečni konferenciji o porednih ali celo zaničnih učencih uradno pošiljati naznanila starišem ali njihovim neposrednim namestnikom, da pripomorejo, dokler je čas, k njih boljšemu napredovanju. Gg. učitelji in duhovni pastirji po deželi naj blagovolijo v tem smislu omenjeno poročilo tolmачiti dotičnim, da dosežejo svoj dobri namen.

Novi člani gosposke zbornice, katere ima vlada v kratek imenovati, so neki določeni dvorni svetnik Sochor, bilši državni poslanec Bohriazsky, Zeithammer in graf Potocki.

Mestni svet v Edinburghu je pritrdil odsekovi resoluciji, da se izbriše ime Parnellovo iz imenika častnih meščanov.

Ball-Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 6.95
p. meter — (ca. 650 versch. Dessins) — vers.
roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fa-
brik-Dépôt **C. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.)
Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10
kr. Porto.

PRODAJA PAPIRJA

Tiskarna Pallich

v Gorici — Travniki 6.

Prodajam po najnižji ceni vse, kar je potrebno za pisanje in študentsko rabo. Tiskam knjige in druge. Imam v zalogi tiskovine za občinske vrste, šolske, molitvene knjige, liste ilustrirane in za modo, slovstvena dela vseh strok.

Tiskovine vsake vrste se oskrbujejo točno in najceneje.

Nadeja se mnogih naročil se priporočam s odličnim spoštovanjem

Se priporočam dalje svojo največjo in najcenejšo zalogo vseh šolskih knjig in pisne priprave za mestne in ljudske šole.

J. Pallich.

Alojzij Glinbich,

najemnik

novoustanovljene lekarne Braunitzer

v Rabatibču št. 16, hiša Coronini-jeva,

priporoča p. n. občinstvu v mestu in okolici svojo bogato zalogo naslednjega blaga in zdravilskih izdelkov, ki so usi sveži ter naravnost vrstni:

Kemični, farmacevtski in drogerijski izdelki, najbolj čisti domači in tuji zdravilsko posebnosti.

Naravne mineralne vode iz raznih studencev.

Zaloga raznovrstnih pasov za otroke, dečke in odrasle.

Predmeti iz kavčuka, izdelki za kirurško zdravljenje.

Ribje olje, naravno in izvrstno, neprijetnega okusa in kemično čisto.

Najčistejše žveplenokislo apno, c. kr. kmetijske šole v Gorici, za vinarsko rabo.

Homeopatična zdravila.

Zdravila za živino.

Prvo skladišče. — V Raštelji št. 225

JOSIP CULOT

V. GORICI.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem dobil na veliko izbiro čevljev, čevljičev, škorenj, velikih čevljev in šlap s sukna, klobučine in usnja vsake velikosti za otroke male in velike in za odrasle s podplati in brez njih in tudi z ličnim usnjem znotraj in sicer vse to letošnje blago.

Bogata zaloga: celuloidnih zavratnikov in zapestnikov za duhovnike, meščane in vojake; podobio, rožnih vencev, svetinj; cigaretnega papirja nove vrste; okvirjev s papirja z vsem, kar je treba, s papirja zlatega, srebernega in rudnake barve; lepotnja, dišav; vsake vrste igrač na veliko izbiro za dečke in deklice; raznoličnih kovčegov in popotnih torb za gospe in gospode; vsakovrstnih čevljev, šolnov in šolničkov malih in velikih za moške in ženske; vrhu tega vsakovrstnih galantarji ličnih in navadnih na veliko izbiro.

Velika in Mala Pratika
Slovensko ut J. BLAZNIK-OVI
v Ljubljani.

Prvo skladišče. — V Raštelji št. 225

RESEN OPOMIN

vsem, ki še nimajo police.

Polica (pismo, ki dokazuje, da je kdo zavarovan) je potrebno posebno če kdo hoče izposoditi si denar na zavarovano blago, ali pa če kdo hoče s testamentom postaviti kako volilo za svojo družino, (polica velja kakor gotovo denar); ona je potrebna zadolženim posestnikom hiš in zemljišč, ker pri nagli smrti se dedičem izplača zavarovana vsota, tako da morejo smatrati, da njihove nepremakljive so proste dolgovi; za novo poročene je police važna, ker ona omogoči, da se poročeni in otroci brezpogojno prekrbijo; tudi služi police kot kaveja ali pologa, in pri družabnikih v kupčij kot vzajemna varščina; s police pri zavarovanjih za življenje se vselej najbolj varno, varčno in dobro naloži denar, in toraj je police več vrednosti, ko so hranilnice.

Kako se najlože in najbolje police dobi, brezplačno pove ustmeno in pismeno varovaje skrivnost: Viši nadzornik za zavarovanje Klein Dunaj.

I. Ob. Donaustasse 59 od 3-5 ure.

Brezplačne poizvedbe v vseh zadevah, ki tičejo kredita proti zavarovanju na neprimernost in brez zastave.

Vozilni listi

AMERIKO

Kralj. belgijski poštni parnik društva „Red Star Linie“ iz Antwerpen-a

naravnost v

New York & Philadelphia

priznan od visoke c. k. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:

priznana zastopstvo

Red Star Linie

in Wien, IV, Weyringergasse 17

ali

Josef Strasser

Speditionsbür. für die k. k. Oest. Staatsbahnen in Innsbruck.

Pošilja blago dobro spravljeno in poštino pristo!

Teodor Slabanja

rebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

priporoča se vljudo pri visoko častiti duhovščini v napravo cerkvenih posed in oodja najnovejše oblike, kot: monstrance, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji pozlati in posrebrti. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja.

Pošilja blago dobro spravljeno in poštino pristo!

Odlikovanje z svetovnih razstav:

v Londonu 1862, Parizu 1867, na Dunaji 1873 in spet v Parizu l. 1878.

Prodaja klavirjev s plačilom na obroke.

Klavirji za koncerte in za dom, kakor tudi pianini iz slavno znane firme: Gottfried Cramer, Wilh. Mayer na Dunaji prodajajo se po 380 gl., 400 gl., 450 gl., 500 gl., 550 gl., 600 gl. in 650 gl.

Klavirji drugih firm po 280-350 gl.; pianini drugih firm od 350-600 gl.

Dobijo se vedno v

A. Thierfelder-jevi

prodajalnici in posojilnici klavirjev na Dunaji, VII Burggasse 71.

HILARIJANSKA TISKARNA

v Gorici, v nunskih ulicah h. št. 14,

sprejema v tisk knjige, knjižice, časnike, vizitne liste, vabila, okrožnice, sonete, petice, cenike, jedilne liste, bolete, vozne in mrtvaške liste, žalna pisma in vsakršna dela, ki spadajo v delokrog tiskarske umetnosti po prav nizkih cenah.

Tiskarna ima v zalogi vsakovrstnih tiskanic za cerkveno rabo, kakor: za spričevala, račune, dnevnike, zapisnike, pregledne, razkaze, posnetke, kanonske table, matice (matrike) za krst, birno, zakon, smrt, velikonočne liste, kakor tudi za popis duš (status) v latinskem, slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku itd. itd.

Tiskarna daje poročstvo za natančno in hitro postrežbo in za nizkost cen.

5 do 10 gld. na dan

prisluži gotovo

brez da mu je treba glavnice na lastni dobiček ali zgubo, kdor prevzame razprodajo postavno dovoljenih lozov in državnih denaravljavnih papirjev. — Ponudbe je pošiljati:

„Lose“ an die Annoncen-Expedition

J. Danneberg, Wien, I., Rumpfgasse 3.